

РЕЦЕНЗИИ И АНОТАЦИИ
REVIEWS AND ANNOTATIONS

РЕЦЕНЗИЯ НА ОНЛАЙН ВИДЕО УЧЕБНИК
ЗА ИЗУЧАВАНЕ НА ЯПОНСКИ ПОДРАЖАТЕЛНИ ДУМИ

Вяра Николова

Софийски университет „Св. Климент Охридски“

<https://doi.org/10.70300/8wbu5nYb/dYL>

Резюме: Рецензията представя иновативно видео помагало, което има за цел да подпомогне обучението по японски език в областта на подражателните думи. Съчетавайки класическите образователни подходи и модерните технически средства, интерактивният учебник си поставя за цел да направи обучаемите съпричастни към образователния процес. Включвайки анимирани изображения и нагледни примери за по-добро запомняне, помагалото интегрирано представя историята на изследванията, водещите теории, актуалните открития и много важно – преглед на изследователския принос на българските учени.

Ключови думи: японистика; учебни помагала; образователни иновации; подражателни думи; ономатопея

Предложеното за рецензия онлайн базирано издание *Ономатопея в японския език (интерактивен учебник)* е колективен продукт на усилия, положени от съмишленици в рамките на проект, реализиран под ръководството на Стела Живкова. Тя е и основен двигател на идеите и концепциите, заложи в учебното помагало. Съвременният формат на учебното помагало предлага на ученици, студенти и други почитатели на японския език и култура 12 теми, в които авторът разкрива важността и популярността на използването на звукоподражателни думи, или т. нар. *ономатопе*, в японския език. Учебното помагало е част от проект на тема „В търсене на нови методи за успешно преподаване на японските ономатопея“, осъществен с финансовата подкрепа на Японската фондация, и става факт благодарение най-вече на професионализма и знанията в областта на японския език и култура на д-р

Стела Живкова, която събира екип от млади и активни хора за техническото изпълнение на заложените обучителни и образователни цели.

Японските подражателни думи представляват трудност както за преподавателя, така и за изучаващите езика чужденци. Традиционно разделяни на *гисейго* (гласоподражателни), *гионго* (звукподражателни) и *гитайго* (миметични думи за състояния), те са особено трудни, тъй като в индоевропейските езици почти не съществуват техни съответствия. Учебното помагало предлага видео уроци, които правят споменатата лексика по-лесна за разбиране, запомняне и употреба.

Учебникът е насочен към изучаващите японски език младежи, привикнали към ярки визуални ефекти, екрани и бързи търсачки. Той ангажира както сетивата, така и мисловния процес и е леснодостъпен от всякакви дигитални устройства. Видео помагалото стимулира въображението, ангажира паметта и най-важното – мотивира учащите да използват подражателните думи, вместо просто да ги складира в пасивния речник на езика. Пъстър, информативен и мотивиращ, онлайн учебникът е интересен, стимулиращ и подлежащ на обновяване.

Учебникът е изграден на принципа на one-page website, като първата страница запознава ползвателя с основната идея на продукта и предлага връзки към видеа на учени с признат авторитет в изследването на подражателните думи (доц. д-р Кими Акита, Университет Нагоя) и фонологичните особености на звуковете в японския език (доц. д-р Антон Андреев, СУ „Св. Климент Охридски“), които енергизират подражателната лексика.

Втората страница на учебника съдържа 12 видеа, презентирани от преподавателя по японски език гл. ас. д-р Стела Живкова. Постъпателно са представени особеностите на японската фонетика, типове подражателни думи, структурата им и обусловената от нея семантика; когнитивно-психологически изследвания и социокултурна обосновааност на миметичните думи.

Обединявайки класическата форма на текста с нови инструменти за споделяне на информация, като видео клипове, интерактивни елементи и богата визуалност, учебникът представя познати, но нелесни за преподаване или изучаване теми по интригуващо нов начин. Материалите са ориентирани към учениците, като се разчита на активното им участие в учебния процес. Иновативен по характер, учебникът включва лекционна част, разбираемо описание, изображения, примерни изречения и редица видео клипове, за да предаде богатото и разнообразно представяне на пълния спектър от усещания, носени от подражателните думи.

Помагалото надминава традиционната представа за учебник в редица аспекти. Първо, визуалното представяне на материала създава усещане за непосредственост и убедителност. Второ, изключително важна част от проекта са видеа, създадени през годините от настоящи студенти, както и от

възпитаници на катедра „Японистика“. Мотивиращият елемент на съучастие в учебния процес на състуденти от скамейката допринася сложната лексика да бъде възприета като постижима за усвояване въпреки изброените по-горе трудности. В допълнение, активното участие на студенти в изработването на помагалото е стимулиращо и в бъдещ план – бидейки по същността си уебсайт, то може ежегодно да бъде обновявано и допълвано с нова свежа продукция. Два от видео клиповете са създадени с помощта на д-р Елена Панчева (докторант на Университет Цукуба и автор на авторитетен труд върху специфични особености на подражателните думи) и г-жа Станислава Цалова (активен журналист във водеща телевизия). Броят гледания на тези видеа показва желанието на студентите да се учат от колегите си, което в японската система *сенпай-кохай* е ключов елемент за осигуряване на приемственост между поколенията в определена академична сфера.

На трето място, учебникът предлага анимиран речник на подражателните думи. Чрез силата на анимирания образ динамиката, носена от тях, става ясна и се възприема по-лесно от учащия. Този сектор също е отворен за обновяване, като по този начин първоначалният набор от около 40 най-често срещани миметични думи ще нараства прогресивно.

Четвърто, учебникът съдържа паралел между японските и българските подражателни думи. С надеждата, че чрез запознаване с аналогична лексика в матерния език студентът ще усвои съответната японска по-лесно, екипът на проекта осъществи интервю с проф. д-р Върбан Въртов (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“) – автор на най-авторитетното печатно издание на български език, което представя 700 лексикални единици, анализирани фонетично и функционално, и снабдено с примери от художествената литература.

На последно място, но от несъмнена важност: учебното помагало подлежи на обогатяване, промяна и разширяване. Това гарантира добавянето на нови материали, коригирането на забелязани неточности и привличането на следващите поколения японисти в креативно-познавателния процес на усвояване на подражателната лексика.

Включвайки анимирани изображения и нагледни примери за по-добро запомняне, учебникът интегрирано представя историята на изследванията, водещите теории, актуалните открития и изследователския принос на българските учени. Това е и първият интерактивен и изцяло електронен учебник по японска оноματοпея.

БЕЛЕЖКИ

Оноματοпея в японския език. Интерактивен учебник. В: *Оноματοпе*. [онлайн], [прегледано на 31.10.2024]. Достъпно на: <https://japaneseonomatopoe.wixsite.com/onomatopoeia>.

ЛИТЕРАТУРА

ВЪТОВ, В., 2014. *Българските звукоподражателни думи*. ИК „Знак 94“, 276 с. ISBN 978-954-8305-35-8.

ЗЛАТЕВА, Ж., 2009. *Лексиката от звуко-символичен (образоподражателен) произход в етимологичния анализ*. Дисертация за присъждане на научната степен „доктор на науките“. В. Търново. ВТУ.

PANCHEVA, E., 2004. *A study of the correlations between the form and meaning in Japanese mimetics (2): On the sound symbolism of palatalized consonants*, Chiba University (in Japanese).

REFERENCES

VATOV, V., 2014. *Balgarskite zvukopodrazhatelni dumi*. ИК „Знак 94“, 276 с. ISBN 978-954-8305-35-8.

ZLATEVA, Zh., 2009. *Leksikata ot zvukosimvolichen (obrazopodrazhatelen) proizhod v etimologichnia analiz*. Disertatsia za prisazhdane na nauchnata stepen „doktor na naukite“. V. Tarnovo. VTU.

A REVIEW OF AN ONLINE VIDEO TEXTBOOK FOR THE ACQUISITION OF JAPANESE ONOMATOPOEIA WORDS

Abstract: *The review presents an innovative video text book designed to support Japanese language education, specifically in the field of mimetic words. By combining classical educational approaches with modern technological tools, this interactive textbook aims to actively engage learners in the educational process. Featuring animated visuals and illustrative examples for enhanced retention, the guide provides an integrated overview of research history, leading theories, recent discoveries, and, importantly, a review of the contributions of Bulgarian scholars to this specific linguistic field.*

Keywords: *Japanese studies; teaching aids; educational innovations; Japanese onomatopoeia words*

Assoc. Prof. Vyara Nikolova, PhD
Sofia University St. Kliment Ohridski,
Centre for Eastern Languages and Cultures,
79 Todor Aleksandrov Blvd., Sofia 1303
ORCID: 0000-0002-9867-5668
E-mail: vyara.nikolova@uni-sofia.bg